

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ЙОГО РОЗВИТКУ

Анотація. Розглянуто теоретичні підходи щодо визначення інвестиційної привабливості підприємства та визначено пріоритетні напрями підвищення інвестиційної привабливості підприємства з метою його подальшого розвитку. Використано групування факторів підвищення інвестиційної привабливості за ступенем їх впливу.

Аннотация. Рассмотрены теоретические подходы к определению инвестиционной привлекательности предприятия и определены приоритетные направления повышения инвестиционной привлекательности предприятия с целью его дальнейшего развития. Предложено группирование факторов повышения инвестиционной привлекательности по степени их влияния.

Annotation. Theoretical approaches to determination of the investment attractiveness of an enterprise are considered and first-priority aspects of increasing investment attractiveness of an enterprise with a view to its subsequent developing are studied. Grouping of factors of investment attractiveness increase by the degree of their influence is used.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість, напрями підвищення інвестиційної привабливості, фактори підвищення інвестиційної привабливості.

Підприємства постійно працюють в умовах жорсткої конкуренції, ось чому виникає необхідність швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища та вдосконалювати свою діяльність. Контрольований розвиток стає запорукою успіху для будь-якого підприємства. Проте цей процес вимагає залучення інвестицій, які б сприяли зростанню підприємства та посиленню його конкурентних переваг на ринку. Тому для залучення інвестицій підприємство повинно постійно підвищувати свою інвестиційну привабливість.

Серед вчених, які займалися дослідженням інвестиційної привабливості та розвитку підприємства, вагомий внесок зробили І. Бланк, А. Гончарук, А. Гриньов, В. Гриньова, Д. Ендовицький, Т. Майорова, В. Пономаренко, В. Хобта, О. Ястремська та інші науковці [1 – 9]. Проте в мінливих умовах сьогодення та необхідності вчасного прийняття якісних управлінських рішень щодо покращення становища підприємства й підвищення рівня його інвестиційної привабливості ця проблема потребує подальшого дослідження.

Метою статті є визначення та теоретичне обґрунтування пріоритетних напрямів підвищення інвестиційної привабливості підприємства з метою його розвитку.

В економічній літературі до сьогодні не вироблений єдиний підхід до визначення сутності поняття "інвестиційна привабливість" і її взаємозв'язків із конкурентоспроможністю підприємства та його сталим розвитком. Аналіз літературних джерел [1 с. 145; 2; 6 с. 26; 10] та проведене теоретичне дослідження дозволили автору виділити дві сутнісні характеристики "інвестиційної привабливості" як комплексної категорії.

Відповідно до першого підходу, інвестиційна привабливість підприємства як об'єкта інвестування є важливим показником, під яким слід розуміти його інтегральну характеристику з точки зору наявного фінансового стану, можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки й інформаційної забезпеченості тощо.

За другим підходом, інвестиційну привабливість слід визначати як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись залежно від:

- 1) цілей інвесторів;
- 2) виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти;
- 3) економічного розвитку підприємства у минулому, на теперішній час, а також очікуваного

у майбутньому економічного розвитку.

Отже, врахування зовнішніх цілей інвестування будуть впливати на розвиток підприємства в майбутньому.

Ступінь інвестиційної привабливості промислового підприємства є індикатором, який дозволяє зробити висновки потенційним інвесторам про необхідність і доцільність вкладення фінансових засобів саме в даний об'єкт.

Відомо, що інвестиції, як ключовий фактор розвитку національного господарства, стають стимулом до розвитку промислового підприємства, ефективність якого забезпечується залученням більшого обсягу грошових коштів. Приплив інвестицій у промисловість тісно пов'язаний із рівнем інвестиційної привабливості підприємства, який залежить від ряду факторів, а саме, чим вища інвестиційна привабливість реципієнта, тим більший обсяг інвестиційних ресурсів і нижче рівень витрат на їхнє залучення, тому вдосконалення процесу формування високого рівня інвестиційної привабливості підприємства є дуже важливим як для підприємства, так і для інвестора.

Підвищення інвестиційної привабливості, як чітко спланований елемент розвитку підприємства, повинно відбуватися в рамках такої послідовності, яка дозволить сформувати етапи інвестиційної привабливості підприємства (рисунк) [11].

Рис. Послідовність формування інвестиційної привабливості на підприємстві

З'ясування факторів та визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості лежить в основі теоретичного обґрунтування проблеми формування достатньої конкурентоспроможності підприємства на інвестиційному ринку й безперечно пов'язано із загальними факторами інвестиційної привабливості. Фактори, що впливають на зростання інвестиційної привабливості підприємства, будуть різними для кожного типу інвесторів.

Таким чином, на основі теоретичних досліджень літературних джерел [1 с. 383; 6 с. 128; 12 с. 184] автором було визначено та узагальнено основні напрями підвищення інвестиційної привабливості, які наведено в таблиці.

Таблиця

Напрями підвищення інвестиційної привабливості підприємств

Фактори	Напрями підвищення інвестиційної привабливості
1	2
Фактори прямого впливу на рівень привабливості підприємства	
1. Фінансові	1. Підвищення ефективності використання основних фондів на підприємстві. 2. Зростання ефективності використання обігових коштів. 3. Підвищення ліквідності, фінансової стійкості, платоспроможності підприємства. 4. Удосконалення управління прибутком підприємства

Закінчення таблиці

1	2
2. Економічні	1. Запровадження маркетингових заходів. 2. Управління ціноутворенням на продукцію промислового підприємства. 3. Упровадження моніторингу цін на сировину та комплектуючі вироби. 4. Зростання ефективності діяльності підприємства за рахунок упровадження екологічно безпечного обладнання. 5. Управління якістю
Фактори опосередкованого впливу на рівень привабливості підприємства	
1. Кадрові	1. Підвищення ефективності використання соціальних ресурсів підприємства. 2. Підвищення якості роботи управлінського персоналу
2. Інформаційні	1. Розробка і впровадження прогресивних інформаційних систем на підприємстві. 2. Забезпечення доступності внутрішньої інформації. 3. Налагодження каналів обміну зовнішньою інформацією
3. Фактори підсилення ділової репутації	1. Розробка ефективної PR-стратегії. 2. Створення надійного PR-ресурсу

Поміж окремих факторів і напрямів підвищення інвестиційної привабливості доцільно використовувати їх групування за ступенем впливу, а саме: фінансові та економічні фактори, що здійснюють прямий вплив на рівень привабливості промислового підприємства, та групи факторів опосередкованого впливу, а саме кадрові, інформаційні, резерви підвищення ділової репутації тощо.

Отже, інвестиційна привабливість відіграє вирішальну роль при прийнятті інвестором рішення про вкладення коштів у розвиток підприємства. Підготовка підприємства до залучення інвестицій має бути поетапним, спланованим і чітко визначеним процесом. Таким чином, у даному науковому дослідженні автором було визначено пріоритетні напрями підвищення інвестиційної привабливості підприємства, а їх подальше використання надає змогу підприємству ефективно керувати власною конкурентоспроможністю, що є запорукою його подальшого розвитку.

Напрямом подальших досліджень, на які буде спрямовано увагу автора, є пошук та аналіз інвестиційних можливостей підприємства.

Література: 1. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент / И. А. Бланк – К. : Ника-Центр, Эльга, 2006. – 552 с. 2. Гончарук А. Г. Інвестиційна привабливість промислового підприємства як об'єкт управління / А. Г. Гончарук, А. А. Яцик // Науковий журнал "Економіка харчової промисловості". – 2011. – № 4 (12). – С. 29–33. 3. Гриньов А. В. Міжнародна інноваційно-інвестиційна діяльність України. Вектор розвитку / А. В. Гриньов. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 208 с. 4. Інвестування : [підручник] / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко та ін. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 464 с. 5. Ендовицкий Д. А. Анализ инвестиционной привлекательности организации : научное издание / Д. А. Ендовицкий, В. А. Бабушкин, Н. А. Батурина. – М. : КНОРУС, 2010. – 376 с. 6. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навч. посібн. / Т. В. Майорова. – К. : ЦНЛ, 2007. – 376 с. 7. Економічні та соціальні аспекти управління інвестиційною діяльністю : монографія / Пономаренко В. С., Гриньова В. М., Лисиця Н. М. та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. – 180 с. 8. Хобта В. М. Активізація і підвищення ефективності інвестиційних процесів на підприємствах : монографія / Хобта В. М., Мешков А. В., Попова О. Ю. ; НАН України, Ін-т економіки промисловості, ДНТУ. – Донецьк, 2007. – 343 с. 9. Ястремська О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади : монографія / О. М. Ястремська ; Харк. держ. екон. ун-т. – [2-ге вид.]. – Х. : ІНЖЕК, 2006. – 486 с. 10. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1036.155.0>. 11. Лазарева Т. О. Оцінка і підвищення інвестиційної привабливості підприємства / Т. О. Лазарева // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 3. – С. 68–75. 12. Інвестиційні процеси у промисловості України : монографія / Федоренко В. Г., Іткін О. Ф., Степанов Д. В. та ін. – К. : Наук. світ, 2008. – 447 с.